

Підгайний Богдан

ВЕСІЛЬНИЙ МАРШ ГРІГА

(Спомин про Романа Шухевича)

Зі мною все так буває, від багатьох-багатьох літ, коли почую весільний марш Гріга. І нині почув я його знову в радіо.

Не знаю навіть, яка це була станція і хто був піаністом, але мелодія, ритм і інтерпретація були ті самі. Тоді я вертаюсь у далеке минуле і переживаю мої молоді літа. Тоді я фізично відчуваю атмосферу студентської квартири у Львові на Косинарській 18. Бачу знищені меблі, бачу співмешканців хати, прекрасний вид на Бульку (тоді ще не було нових кам'яниць) і зовсім виразно чую специфічний запах нашої хати, запах дешевого тютюну, пасти до черевиків, лещетарських штанів, старого паперу і всього, нащо багата така квартира. Ще бачу похилену буйну голову Романа і чую, як він виразно вибиває весільний марш.

Роман готується до концерту старших студентів музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові. Такі моменти я завжди дуже боляче переживав. Шукаю тоді самоти, а ритм цього маршу наповнює мою душу наскрізь і пригадує мені давні дні. Тоді переживаю знову свій юнацький вік, тоді люблю порпатися в старих шпарґалах, пожовклих

листках, збляклих альбомах та знімках. На жаль, маю їх мало, бо злослива рука різних поліцаїв та воєнна завірюха подбала про те, щоб тих пам'яток було якнайменше.

Дивлюсь на групові знімки. Різні вони і з різних часів. На кожній з них він — Роман. Примикаю очі, а він грає-грає... Вдивляюсь у пожовклі знімки. Ось ми в пластових одностроях на Маківці в 1923 році. Великий смерековий хрест, нами поставлений, цвинтар героїв УСС-ів, посічений Гранатами ліс. Ось знімок з осені цього року на вечерницях. Як нині пам'ятаю, коли Петро викликав нас із вечерниць і повів до святого Юра. Там, перед замковою брамою Святого храму, клячали ми обидва. Роман і я, повторяючи за Петром присягу УВО, присягу, яка зобов'язує на все життя. Лише наші праві п'ястуки, з затисненими набоями та піднесеними двома пальцями, біліли на тлі темної брами святого храму... Ось прогулянка пластунів «Турів», пластова зустріч в Бубнищі в 1925 році.

А далі знімок із студентських часів, із спорту, війська.

Як давно все це було, а яке все це свіже, яке близьке!

Мелодія звучить у моїй душі і я ще раз переживаю ті часи, жахаючись реальності.

Не раз, немов блискавка, пронизує мій розум одна думка, одне ствердження: я лишаюся один-одиноким на цім світі. Всі мої друзі юности вже на тому... Беру один груповий знімок і з острахом перераховую. Булик, той славний танцюрист і співак, не живе. Климко-Мадярко, рекордист давніх бігів — не живе. Добрянський-атлет помер.

Инж. Полотнюка розстріляли німці. Вічно непосидючий Гнесько Терлецький, відомий футболіст «України», загинув у німецькому концетраку. Друг Магальяс загинув у мундирі польського старшини під час оборони Варшави. Юрко, брат Романа, замордований більшовиками; Славцьо Карпевич, д-р медицини, який врятував мені життя, щоб самому загинути під Бродами, далі — Данків, Сергій Костецький — це ці найближчі друзі, з якими ми разом вчилися і мріяли, як краще послужитись Україні. *І Роман пішов за ними 5-го березня ц. р.*

А мелодія маршу тужно звучить, відбиваючи смуток душі за Вами, мої друзі юности, і бринітиме, доки не прийду до Вас.

Ю. Кр-ий. Весільний марш Гріга (Спомин про Романа Шухевича)//

Визвольний шлях. – 1970. – Ч. 3 (264). – С. 355-356.